



Cal Terra

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Carrer Major, 2-6.
Alçada: 193

Coordenades:

Latitud: 41.440144172948
Longitud: 1.8647964298725
UTM Est (X): 405165
UTM Nord (Y): 4588240

Classificació

Número de fitxa: 08091 - 31
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Edifici
Estil / època: Modern Contemporani Popular
Segle: XVI - XX
Autoria de l'element: Desconeguda
Estat de conservació: Bo
Protecció: Legal
Tipus de protecció: BCIL
Observacions protecció: Protegit amb el número de catalogació BCIL núm 8306-I
Data aprovació: dv., 05/06/2015 - 12:00
Número inventari: Inventari Patrimoni Arquitectònic de Catalunya, 2660
Generalitat i altres inventaris:

Accés: Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat: Privada
Titular: 5283301DF0858S

Fitxes associades:

[Relotge de sol de cal Terra](#)

Descripció

Cal Terra és un gran casal que té el seu origen a partir d'una masia, similar a les que es troben arreu del terme municipal. No obstant això, ara ha quedat integrada al cor del poble, en el nucli original de Gelida al voltant de l'església de Sant Miquel, existent ja des del segle XIII. La casa que està ubicada al costat de l'església de Sant Pere, tallada per diversos carrers hauria tingut un terreny molt més gran, i, per exemple, se sap que l'era original de la masia arribava fins a l'actual rectoria. L'edifici és de planta rectangular amb tres nivells: planta baixa, primer pis i golfes. Disposa d'un petit pati entre l'entrada i la separació amb l'església, que està emmarcat per un portal d'entrada (ja existent a principis de segle XX) amb una reixa. La façana principal està orientada cap a la plaça de l'església, destacant el gran arc dovellat de la porta. També són notables les finestres amb llinda i brancals de pedra polida. La llinda de la finestra central està gravada amb la data 1633. La façana ha estat restaurada i arrebossada, mantenint els blocs de pedra cantoners de la casa visibles. Encara conserva el pou a l'interior del pati.

Al primer pis, també es pot observar un rellotge de sol fet amb plafó ceràmic (contemporani), on un sol il·lustrat marca el centre del gnòmon. A la part superior, s'hi troba la llegenda "JO SENSE SOL I TU SENSE FE / ELS DOS NO SOM RES". A la part inferior, les dates 1633 i 1989 flanquegen el nom de la casa "Can Terra". El plafó ceràmic també està il·lustrat amb raïm i una portadora buida.

La coberta a doble vessant està acompanyada d'un ràfec a tres nivells a tot el voltant. L'edifici ha patit algunes reformes, i s'han obert un conjunt de finestres rectangulars a la façana que dona al carrer (quatre per pis) al carrer Mossèn Martí Mariné, que no són d'interès.

Observacions:

El pati de cal Terra, històricament, havia estat el lloc on es preparava l'escudella de Santa Llúcia.

Història

Cal Terra també s'havia conegut com a casa Bovers, casa Alegre i casa Romegosa. Aquesta informació prové de l'acurat estudi, iniciat l'any 1991 per Ramon Rovira i Tobella, i que es pot consultar a la web Gelida.org, en el que s'explica extensament la història d'algunes de les masies més singulars del terme, s'inclou un resum històric de Cal Terra i un molt interessant arbre genealògic de les famílies dels masos, entre altres continguts del municipi.

La història familiar de la masia es pot resseguir des de l'any 1578, moment en què s'ha pogut constatar que ja existia una casa al nucli de Sant Miquel, que possiblement correspon a cal Terra, que era la residència del sastre Pere Bover. Els documents històrics revelen referències a la ubicació de la casa a Gelida i als propietaris que hi vivien en els segles següents. Els Bovers, una família de sastres d'origen francès, ja eren presents a Gelida abans de 1565, i van jugar un paper important en la comunitat local. Magdalena Bovers i Llopard del mas Osset es va casar amb Joan Terme de la Parra el 1642, mentre que una altra germana, Paula, es va casar amb Joan Alegre de Castellví de Rosanes el 1650. Les famílies Alegre i Casanoves també van estar implicades en disputar la possessió de diverses propietats, incloent-hi cal Terra, durant els segles XVI i XVIII.

Bibliografia

CARAFÍ, Enric (2007). "Gelida, mil nou-cents sis". Programa Festa Major 2007, pp. 78-80

CARAFÍ, Mercè (1998). *L'Abans. Recull gràfic de Gelida, 1890-1965*. Efadós Editorial.

RIUS, Jaume (coord.) (2011). *Gelida. Retrats d'un temps*. Andana Edicions.

ROVIRA, Ramon (1996). "Inventari de les masies". Programa Festa Major 1996, pp. 16-22

ROVIRA, Ramon (2004). Notes de toponímia i camins. Programa Festa Major 2004, pp. 22-27

ROVIRA, Ramon (2004). "Una aproximació històrica de l'evolució de Gelida". Programa Festa Major 2004, pp. 22-28.

Enllaços d'interès:

[Cal Terra](#)

[Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya](#)

[Programa Festa Major 2004](#)







Cal Terra

Fotografia: Josep Maria Llorens, 2003. © Josep Maria Llorens

La masia de Cal Terra forma part del nucli primitiu de Gelida, casa de més antic, sudor de la capella romànica de Sant Miquel (avui desapareguda) i que ocupava el lloc de l'església actual. L'era de la masia arribava fins a la rectoria. A la finestra central de la façana hi figura la data de 1833, però sabem que és més antiga ja que s'esmenta en un inventari de l'any 1596 com a casa Bovers, reconeguts sastres de Gelida. Al pati, on durant anys s'hi va coure l'escudella de Santa Lluïa, s'hi conserva un pou.

El pou està a l'extrem de la façana de la masia.
Fotografia: Josep Maria Llorens

La masia de Cal Terra forma part del nucli primitiu de Gelida, casa de més antic, sudor de la capella romànica de Sant Miquel (avui desapareguda) i que ocupava el lloc de l'església actual. L'era de la masia arribava fins a la rectoria. A la finestra central de la façana hi figura la data de 1833, però sabem que és més antiga ja que s'esmenta en un inventari de l'any 1596 com a casa Bovers, reconeguts sastres de Gelida. Al pati, on durant anys s'hi va coure l'escudella de Santa Lluïa, s'hi conserva un pou.

Cal Terra country house was part of the original centre of Gelida—in the 13th century—in the area of the Romanesque Chapel of Sant Miquel which no longer exists and which was where the current church now stands. The finishing floor of the country house went as far as the rectoria. The date 1833 is on the central window of the facade however, we know that the building is older than that as it was mentioned in an inventory in 1596 as Casa Bovers, a well-known family of tailors in Gelida. In the courtyard, where the escudella (a traditional Catalan dish) was cooked for the festival of Santa Lluïa for years, there is a well.

3

El patrimoni cultural de Catalunya
El patrimoni cultural de Catalunya
El patrimoni cultural de Catalunya

